

DZIENNIK KUJAWSKI

ABONAMENT

miesięczny wynosi w ekspedycji 2,50 zł — w agencjach miejscowych 2,60 zł — z odnośnikiem 2,65 zł — na pocztach już z odnośnikiem kwartalnie 8,98 zł, miesięcznie 2,50 zł, w agencjach zamiejscowych 2,80 zł, pod opaskę w Polsce 4,70 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w wydaniu, strajków i t. p., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, abonent nie ma prawa do odszkodowań.

Drukarnia i składem Drukarni Kujawskiej Tow. Akcyjne w Inowrocławiu

CENA OGŁOSZEŃ

Miejsca milimetrowe jednolite, 15 groszy w dziale reklam. — za tekstem redakcyjnym — milimetr 40 groszy, w tytule 60 groszy, za ogłoszenia na pierwszej stronie mm. 75 gr. — Konto czek. P. K. O. Poznań nr. 804 847; Konto bankowe: Powiat. Kasa Oszczędności Bank Ludowy - Inowrocław. Telefon administracji nr. 124. — Telefon redakcji nr. 891. Za ogłoszenia podane telefonem nie bierze się odpowiedzialności. Za Red. odpow. Cz. Buksakowski, Inowrocław, za ogłoszenia admistracyjne.

Dyrektor wydawnictwa: Kazimierz Ziętkowski.

Redaktor: Stanisław Cieślak.

Co sądzić o represjach wobec O. W. P.

Na podstawie rozporządzenia austriackiego cesarza Franciszka Józefa I. z roku 1854 policja miasta Lwowa zaanektowała dzielnicowy oddział Obozu Wielkiej Polski we Lwowie. Pisma obszernie podawały przebieg wypadków, których niezwykłość wywołała w całej Polsce zupełnie jednolite wyrażenie. Motywem tego zarządzenia miało być wykrycie, że znana powszechnie ulotka „Prawda o gen. Zagórskim”, rozpowszechniana była przez oddział Obozu Wielkiej Polski we Lwowie. Przeciwno temu zarządzeniu, nieopartemu na żadnych dowodach, zwłaszcza, że tajemnicze ulotki w nowej treści ukazują się nadal po zaanektowaniu oddziału O. W. P. we Lwowie, zaproszono przedewszystkiem Dzielnicowy Komitet Młodych O. W. P. we Lwowie, z oburzeniem odparując zarzut „uprawiania roboty antypaństwowej”, a miejscową władzę tej narodowej organizacji wniosły przeciwko zarządzeniu policji miasta Lwowa rekurs do wyższych władz. Istotnie istnieją bardzo duże wątpliwości co do uzasadnienia prawnego tego zarządzenia. Prof. Dubanowicz wręcz oświadczył, że jest ono bezprawne i że tego rodzaju rozporządzenie może wydać minister, a nigdy policja miejska.

Należy więc z całym spokojem odczekać rozprawy sądowej, która niewątpliwie wywołać rzecz całą i odstąpić również prokuraturę, na rosyjskich metodach wzorowaną robotę lwowskiego organu „sanacji moralnej”, „Dziennika Lwowskiego”, który odegrał w tym wypadku rolę wręcz ohydny.

Odnosi się jednak wrażenie, że sprawa ulotki o gen. Zagórskim była jedynie pretekstem. Co prawda aresztowano kilku studentów pod zarzutem „kolportowania” ulotki, lecz z tego samego tytułu należałoby uwziąć całą Polskę, która czytała, omawiała i przepisywała ulotki. Opinia w sprawie gen. Zagórskiego jest ustalona, różni się jedynie zasadniczo od tej, jaką ustawiła narzuć społeczeństwu „sanacja”. Jeżeli więc negatywne stanowisko społeczeństwa wobec tezy „sanacji” ma być dowodem uprawiania roboty antypaństwowej, należałoby zatem przedsięwziąć i in. przyjaciela obecnego premiera, prof. Marijana Zdzichowskiego, który w broszurze „Sprawa sumienia polskiego” oświadcza, że uważa „dezercję gen. Zagórskiego za wykluczoną”.

Dlaczego więc za „winy”, które ponosi i do których przyznaje się cała uczciwa Polska, ma być odpowiedzialny właśnie oddział lwowski O. W. P.? Sądymy, że tłumaczenie tego faktu szukać należy w lokalnych stosunkach. Przyczyną wyrosły na tle walki, jaka rozgorzała tam między społeczeństwem polskim a „sanacją moralną” wskutek ruszenia szkół polskich. Wzrost świadomości narodowej, jaki w związku z tem nastąpił, zrozumienie szkodliwości obecnego systemu i żywiołowe dążenie miejscowego społeczeństwa do skonsolidowania się w zwartym obozie narodowym, wyrzuciło, zdaje się, z równowagi protektorów języka ruskiego czyli t. zw. przez nich „ukraińskiego”. Postanowili więc opór zlanąć siłą, kładąc się, że uderzając w Obóz Wielkiej Polski, osłabią wypróbowany patryjotyzm mieszkańców bohaterstwa miasta Lwowa i całej okolicznej dzielnicy. Należy dlatego na te nerwowe zarządzenia patrzeć z zupełnym spokojem, gdyż nie osiągnie żadnego celu, lecz się skompromitują, wzmagając opór i walkę obronną społeczeństwa polskiego, które zlanąć się nie da.

Nie mniej tego rodzaju zarządzenia, jak ruszenie siłą szkół polskich, jak szarga policji na bohaterów obrońców Lwowa, wreszcie jak zamknięcie O. W. P., dokonane przy pomocy rozporządzenia cesarza austriackiego z przed 70 laty, przejdą do historii jako smutna ilustracja zniagań i walki Narodu Polskiego o polskość, gdy w państwie polskiem rządziła „sanacja moralna”.

Stroną pikantną tych represji wobec obozu narodowego jest fakt, że dokonał ich wojewoda lwowski, konserwatysta, hr. Dunin-Borkowski. W alce z obozem na-

Preliminarz budżetowy na I kwartał 1928 roku

Sejm otrzymał ogólne zestawienie

Warszawa (AW) Dziś o godz. 1.30 złożył rząd sejmowi preliminarz budżetowy na okres od 1 kwietnia 1928 r. do 31 marca 1929 r. Przedłożony preliminarz zawiera jedynie zestawienie ogólne cyfr budżetowych, bez szczególnych pozycji. Do preliminarza dołączony był list p. ministra skarbu Czechowicza do p. marszałka Rataja za wadami mający o fakcie przesłania preliminarza sejmowi.

Warszawa (AW) Złożony sejmowi w terminie konstytucyjnym preliminarz budżetowy zamyka się sumą dochodów 2 350 milionów złotych i wydatków w kwocie 2 228 milionów zł. Nadwyżka budżetowa wynosi 121 mil. zł. Wydatki przekraczają budżet w r. 1927/28 o 230 mil. zł. z czego na amortyzację i procentowanie i 7% pożyczki stabilizacyjnej przypada 70 mil. zł. Budżet robót publicznych zwiększono o 30 mil. zł. przeznaczonych na konserwację oraz inwestycje w dziedzinie dróg i mostów Reszta wzrostu wydatków służy na urealnienie budżetu w pozycjach rzeczowo-admin-

nistracyjnych z uwagi na wzrost cen w sto sunku do sierpa 1926 r., gdy układano budżet na r. b. Podstawą zatem wydatków w preliminarzu są reguły rubryki budżetu obecnego. Budżet dochodów ułożono ze szczególną ostrożnością. Rzeczywiste dochody w I półroczu obecnego roku budżetowego wyniosły 1 200 milionów (w tem daniny publiczne i monopole 983 mil.) Ponieważ preliminarz się dochody na 2 350 mil. zł, suma ta jest więc mniejsza od spodziewanych wpływów w r. 1927/28. Dochody wydzierżawienia danin publicznych oparto wyłącznie na stawkach podatków obecnie obowiązujących, bez żadnej nadwyżki, co pozwala przypuszczać, iż przewidziana nadwyżka budżetowa 121 mil. jest nietylko możliwą do osiągnięcia, lecz będzie i jeszcze wyższą przy oszczędnym wykonywaniu budżetu i budżetowaniu miesięcznym. W preliminarzu dochodów daniny publiczne wynoszą 1 178 mil., monopole 783 mil., oraz kolej 80 mil. zł, który to dochód przeznaczony będzie na najważniejsze inwestycje.

Manifestacyjny hold Nieznanemu żołnierzowi w Warszawie

Warszawa, 2. 11. (Pat.) Dziś w Dniu Zadusznym odbyło się zorganizowane staraniem władz wojskowych oddanie manifestacyjnego holdu wojska Nieznanemu Żołnierzowi. W uroczystości tej wzięli udział: reprezentant p. Prezydenta R. plicy, szef gabinetu wojskowego puik. Zieliński z członkami domu wojskowego, dowódca O. K. gen. Wróblewski, zagraniczni attachés wojskowi, komisarz miasta Jaroszewicz, prezydent miasta z prezydentem Słomskim na czele itd. Na placu przed grobem Nieznanego Żołnierza ustawiła się kompania honorowa 21 p. p. ze sztandarem, po obu stronach delegacje wszystkich oddziałów garnizonu warszawskiego. Po przybyciu wiceministra Konarzewskiego rozpoczęła się uroczystość odśpiewaniem przez chór oficerski

przy akompaniamencie orkiestry kilku pieśni żałobnych poczem nastąpiło składanie wieńców. Pierwszy wieńiec złożony w imieniu p. Prezydenta Rzplitej puik. Zieliński. Na wieńcu tym widnieją szary i barwaki narodowych z napisem: „Poległym Bohaterom Prezydent Rzplitej”. Następny wieńiec złożony w imieniu marszałka Piłsudskiego. Następnie kolejno składali wieńce: prezydent miasta Słomski, komisarz rzadu Jaroszewicz, delegacje straży celnej, Policji Państwowej i wojska. Po złożeniu wieńców nastąpiło 2-minutowe milczenie, poczem orkiestra wykonała hymn narodowy. Uroczystość zakończyła się defiladą kompanii honorowej przed grobem Nieznanego Żołnierza, którą odebrał gen. Konarzewski.

Wzrost żywiołu niemieckiego na Pomorzu

Niemcy wykupili 106 obiektów

Bydgoszcz (AW) Prasa polska na Pomorzu ustawicznie porusza kwestję systemu małycego zalewu zachodnich dzielnic Polski: przez żywioł niemiecki. Dziennik „Nadwiślanin” przytacza obliczenia statystyczne wykazujące, iż w ciągu ostatnich 6 miesięcy Niemcy wykupili z rąk polskich 106 obiektów ziemskich łączących 1057 hektarów o prócz tego zdolali wykupić cały szereg ob-

jektów miejskich i przemysłowych. Ziemi te wykupują Niemcy, obywatela polscy, których zasłaja materialnie niemieckie instytucje finansowe. Prasa wskazuje na zagrażające roznamię ekspansji gospodarczej Niemców nawołując całe społeczeństwo do przeciwdziałania powiększeniu niemieckiego stanu posiadania na Pomorzu.

rodowym rozpoczął hr. Borkowski w czasach wzmagającego się bolszewizowania mas, kiedy jedynie konsolidacja sił narodowych może powstrzymać napór żywiołów rewolucyjnych. Hr. Borkowski jedną skuteczną barykadę przed rewolucją komunistyczną usiłuje zniszczyć. Tymczasem mogą nadąść czasy, że jedyną obroną naszych konserwatystów, wobec tego, że „sanacja” nie tylko nie powstrzymuje radykalizmu, lecz wręcz toruje mu drogę, będzie zwarta organizacja narodowa. Co zrobiliby wówczas nasi konserwatyści z nieprawdziwego zdania, gdyby takiej organizacji zbrakowało?

Fale Bałtyku pochłonięły holownika polski

4 oficerów i 6 marynarzy poniosło śmierć

Gdańsk 2. 11.. (PAT) Wczoraj o godz. 4 po południu w czasie silnej burzy zatonał na morzu w pobliżu Rozewia holownik „Górnik”, należący do Towarzystwa Żegluga Morskiej Wisła-Bałtyk w Tczewie. Holownik ten znajdował się w drodze z Kopenhagi do Tczewa i prowadził dwie heltygi, które w czasie burzy oderwały się

Płk. Paszkiewicz dowódca 56 p. d.

Poznań (AW) Do Leszna przybył onegdaj celnik objęcia dowództwa 56 p. p. były komendant 1. p. Strzelców Wielkopolskich i były komendant Szkoły Podchorążych w Warszawie, płk. Kustroń, następnie przemawiał burmistrz Leszna, prezes sądu okręgowego i inni. W odpowiedzi: płk. Paszkiewicz podkreślił, że każdy żołnierz w nien stronić od polityki, która w szeregach karnej armii: nie powinna mieć miejsca.

Konflikaty

Warszawa, 2. 11. (Pat.) Komisarz rządu na m. Warszawę zarządził w dn. 2 listopada br. zajęcie następujących czasopism: dodatku nadzwyczajnego „A. B. C.”, dalej „Kurjera Warszawskiego”, „Dnia Polskiego” i „Polaka Katolika” za zamieszczenie zawierającego kłamliwe wiadomości komunikatu Katolickiej Agencji Prasowej.

Konferencja

Warszawa, 2. 11. (Pat.) P. wicepremier Bartel odbył dziś dłuższą konferencję z min. skarbu Czechowiczem.

Proces przeciw mordercom s. p. Kuratora Sobieskiego

Lwów (AW) Prokuratura sądu okręgowego wygotowała już akt oskarżenia przeciwko członkom ruskiej organizacji wojskowej, która dała inicjatywę morderstwa śp. kuratora Sobieskiego. Akt oskarżenia obejmuje 140 stron maszynowego druku i będzie doręczony oskarżonym prawdopodobnie w połowie listopada. Rozprawa przeciwko oskarżonym odbędzie się dopiero w połowie stycznia roku przyszłego. Ze względu na otrzymanie materiału dowodowego akta śledztwa waga blisko 80 kg. — rozprawa potrwa prawdopodobnie około 6 tygodni. Będzie dla niej wylosowana specjalna ława przysięgłych. Na ławie oskarżonych zasiądzie 17 osób. Z uwagi na to, że przedmiotem rozprawy będzie również zarzut szpęgostwa, rozprawa będzie częściowo tajna. Oskarżenie popiera jako strona cywilna wdowa po śp. Sobieskim, której zniszczeniem objął dr. Nowak-Przygodzki, wiceprezes Obronców Lwowa.

Cieszą się, że mają republikę...

Angora 30. 10. (PAT) W całym kraju obchodzono wczoraj uroczystości rocznicę proklamowania republiki tureckiej. Prezydent republiki przyjmował członków rządu, posłów, korpus dyplomatyczny, wyższych urzędników cywilnych i wojskowych oraz przedstawicieli społeczeństwa. Odbyła się również defluda, w której wzięły udział oddziały wojskowe i młodzież szkolna.

Wielka katastrofa kolejowa w Włoszech

8 osób zabitych i 106 rannych.

Rzym (AW) Donoszą z Bari o katastrofie kolejowej, jaka nastąpiła wczoraj na linii kolejowej Bari-Lecorotondo, wskutek zderzenia pociągu specjalnego z pociągiem osobowym 8 osób zabitych 100 rannych, w tem 35 cięż.

Fale Bałtyku pochłonięły holownika polski

4 oficerów i 6 marynarzy poniosło śmierć

Gdańsk 2. 11.. (PAT) Wczoraj o godz. 4 po południu w czasie silnej burzy zatonał na morzu w pobliżu Rozewia holownik „Górnik”, należący do Towarzystwa Żegluga Morskiej Wisła-Bałtyk w Tczewie. Holownik ten znajdował się w drodze z Kopenhagi do Tczewa i prowadził dwie heltygi, które w czasie burzy oderwały się

od holownika. Z załogi holownika utonął 10 ludzi: 4 oficerów i 6 marynarzy. Z półśródo oficerów, którzy zatonał kapitan i pięć wice sternik byli, Niemcami pierwszy mechanik był Polakiem, drugi pochodził z Odessa. Wczorajsza katastrofa jest, zdaniem pism, jedną z większych, notowanych na wybrzeżu bałtyckim pod Gdańskiem.

Krwawe oszczerstwo

Proces Schwarzbarda, który w maju 1926 roku na rue du Racine w Poryżu z obrućliwym właściwym katem czerezwyczałki zamordował wodza ukraińskiego ruchu niepodległościowego, a. p. atamana Petlurę i został przez sąd przysięgłych francuski uniewinniony, ma głębokie znaczenie polityczne.

Sama już okoliczność, że mord ten był popełniony bezpośrednio po przewrocie majowym, wskazuje na czynniki, których narządzeniem był Samuel Schwarzbard.

Zgładzenie atamana Petlury po przewrocie majowym rozumieć można tylko jako działanie władz Kremia do zapobieżenia niebezpieczeństwu, które mogłoby wyniknąć dla Z. S. R. wskutek realizacji idei niepodległości Ukrainy. Szymon Petlura był postacią niebezpieczną nie tylko dla komunistów (takich, lecz i dla wszystkich wyznawców koncepcji „jedyności niedzielną” (jednej niepodzielnej) Rosji koncepcji, którą bolszewicy wcalej rozciągliłości urzędywładzują, co prawda w zmodernizowanej formie Związku Sowieckiego, którego podstawa jednak w gruncie rzeczy jest ten sam wysoki ekonomizm Ukrainy i to samo uzależnienie kulturalnego i gospodarczego rozwoju tego kraju od centrum rosyjskiego, jakie miało miejsce naturalnie w innych formach, za rządów carskich.

Charakterystycznym jest z tego punktu widzenia stanowisko emigracyjnej prasy rosyjskiej, która starała się wszelkimi środkami wykorzystać proces Schwarzbarda dla dyskredytowania ukraińskiego ruchu niepodległościowego. Nawet „czarnosocisme” antysemitki „Wozroźdżenie” organ monarchistów rosyjskich nie omisszało rzucić kamienia na niezajętego już Szymona Petlurę.

W nawiązaniu do idei niepodległości Ukrainy złączyły się wszystkie kierunki polityczne rosyjskie od komunistów do monarchistów i to właśnie znalazło swoje odzwierciedlenie w interpretacji przez Rosjan procesu Schwarzbarda. Lecz tego było mało; potrzebny był bardziej przekonujący czynnik, którego wykozystanie dałoby podwójny efekt: dyskredytowanie ruchu niepodległościowego ukraińskiego oraz jego osłabienie. W tym celu nadano okropnemu czynowi Schwarzbarda charakter zemsty za pogromy Żydów na Ukrainie, które rzekomo miał tolerować Petlura. Społeczeństwo żydowskie poznało właśnie tą drogą krwawego oszczerstwa i nietyko sympatyzowało z czynem Schwarzbarda, lecz nawet gloryfikowało go. Niewidoczna, lecz umiętna ręka stworzyła przepaść pomiędzy Ukraińcami a Żydami.

Tymczasem twierdzenie, że Szymon Petlura w jakimkolwiek bądź stopniu przyczynił się do krwawych pogromów Żydów na Ukrainie i jest za nie odpowiedzialny, nie wytrzymuje najmniejszej krytyki. Nikt bowiem inny, właśnie Szymon Petlura zagwarantował Żydom daleko idące prawa narodowe i polityczne, wprowadzając w życie autonomię kulturalno-narodową ludności żydowskiej. Mówi o tym wyraźnie rezolucja uchwalona na wspólnym posiedzeniu Komitetów żydowskiej socjalno-demokratycznej partii w Kamieńcu Podolskim z 26 sierpnia 1919 roku — „ponieważ rząd i dowództwo naczelne, brzmia ta rezolucja, zwalcza energicznie pogromy oraz ponieważ porozumienie pomiędzy demagogami ukraińskimi i żydowskimi nabiera form realnych i wykazało już dobre skutki — uważamy za pożądane, aby jeden z członków naszej partii objął stanowisko zastępcy ministra dla spraw żydowskich w radzie ministrów, dalej, aby dwóch członków naszej partii objęło stanowiska radców w ministerstwach pracy i gospodarstwa krajowego”. Z rezolucji tej widziimy (podobne rezolucje były uchwalone i przez inne ugrupowania żydowskie), że Szymon Petlura zwalczał energicznie pogromy i bronił ludność żydowską przed nimi.

Trzeba sobie uprzytomnić stan rzeczy na Ukrainie z przed 10-ciu laty, kiedy po całym kraju grasowały bandy żołnierzy rosyjskich, którzy samowolnie porzucili front i zarabani hasłami bolszewickimi z bronią wracali do Rosji. Pamiętamy przecież jeszcze, jak jedna z takich band spłądowała w Bławucie pałac księcia Sanguszki i zamordowała 80-letniego księcia.

A gdy Ukraina ogłosiła swą niepodległość, bolszewicy nie tylko wszystkie swoje bity wojskowe rzucili na Kijów, lecz również rozkazali tysiące swoich agentów, których zadaniem było wnosić demoralizację w wojska ukraińskie, szerzyć bolszewizm, organizować powstania przeciwko władzy ukraińskiej oraz prowokować żydowskie pogromy. Działalność ta jest już faktem stwierdzonym, że największy pogrom na Ukrainie pogrom Żydów w Płoskirowie, był właśnie spowodowany przez takich agentów III-iej międzynarodówki; potwierdza to książka niejakiego Aleksiejewa wydana przez bolszewików w Moskwie i opisująca przyczyny pogromu w Płoskirowie.

*) Wyrok uniewinniający nie przyszedł niespodzianie — cały szereg podobnych procesów zakończył się uniewinnieniem podających. Tak np. proces zabójcy Talaat - beja w Berlinie, studentki bułgarskiej, która zabiła w Wiedniu dzianca macedońskiego Panice i t. d.

Senator Bojko na bezdrożach

Znamienita replika posła Witosa

Olośną w tej chwili, w całym kraju jest sprawa ostatnich wystąpień senatora P. S. L. Piasta Bojki, który zmierzał do spowodowania rozłamu w własnym stronnictwie, a który na tej drodze poniósł kompletne fiasko. Ostatnio pomiędzy prezesem stronnictwa posłem Witosem, a wymienionym właśnie sen. Bojką rozpoczęła się polemika listowa, z której przytaczamy niektóre ustępy ostatniej repliki posła Witosa:

„Od szeregu miesięcy chodziliśmy w cień, że sen. Bojko przygotowuje się do wywołania rozłamu w klubie i stronnictwie. Nie chcieliśmy pogłoskom tym dać wiary, gdyż sen. Bojko kategorycznie temu zaprzeczał. M. in. w liście do mnie, datowanym z Oręboszowa z dnia 31. I pca br., uskarża się na brak charakteru u chłopów kolegów, piętując ich niezwykle ostreimi wyrazami. — Jednak już w liście tym znajduje się znamienity zwrot: „Wiesz jak mię kuszą, i wiesz, że i moja cnota może pęknąć”. — Wkrótce potem odbyłem z p. Bojką rozmowę, w której m. znówu oświadczył, że w najbliższym czasie złoży mandat, i nie pojdzie zaś na żadne rozłamy, co mu natarczywie wciąż podsuwają różni wrogowie stronnictwa.

Na dzień 29. września br. zwołał p. sen. Bojko część posłów i senatorów do Rzeszowa, przeprowadzając tam krytykę polityki klubu i mojej. Na żądanie tego zabrania zwołałem natychmiast klub na dzień 12 października br., by dać możność uczestnikom narady rzeszowskiej wysłuchania swego stanowiska. Klub przeprowadził dwudniową rozprawę i zakończył ją jednomyślną uchwałą, przekazującą zgłoszony wniosek do zarządu głównego stronnictwa, z czego p. Bojko był zupełnie zadowolony. Przy końcu posiedzenia głosiwał wraz z innymi za wniosek, stwierdzającym jedno myślenie pełne zaufania do prezydium klubu i jego polityki.

Niespodzianka więc być musiała, gdy potem wszystkim, wbrew swoim utroczystym deklaracjom, p. Bojko nie tylko dokonał rozłamu, lecz podpisał manifest, rojący się od oszczerstw.

Panie Senatorze! Jeśli występujesz w roli sędziego, wyliczasz swoje zasługi tak dla ruchu ludowego, jak i przy tworzeniu się państwa polskiego na gruncie parlamentu wiedeńskiego poczynione, to należało o tem też nie zapomnieć, że był jeden poseł, który, gdy klub nasz na posiedzeniu w Krakowie oświadczył się za wzięciem czynnego udziału w rozbrajaniu wojsk austriackich, nie poddał się tej uchwale, lecz ze słowami: „Gdzie bunt tam nunc i nunc”, opuścił salę

posiedzeń. Tym posłem byłeś Ty, Panie Senatorze. Przyznasz Pan chyba zatem, że walka o niepodległość narodu nie zawsze znajdowała u Pana należyty zrozumienie.

Zarzuca Pan mnie i klubowi, iż uczyniliśmy w r. 1923 większość ze stronnictwa nie centrum i prawicy. Lecz każdy inny mógł by tam z tego robić zarzut, tylko na Boga nie Pan. Czy zapomniał Pan, co w tej sprawie mówił w r. 1923? Jeśli tak, to przypominę Ci na podstawie księgi protokołów klubu z dnia 25 kwietnia. Mówiłeś wtedy: „Co powie historia, gdybyśmy się z prawicą nie porozumieli, a Polska rozleciała się... współdziałanie z prawicą umożliwiłoby przeszkodzie szkodliwej jej polityce odnośnie mniejszości narodowych, niema innej drogi niż...”

Jak się Pan na krok ten zapatrywałeś świadczy również odezwa po utworzeniu rządu większości wydana, a przez Ciebie, jako honorowego prezesa stronnictwa podpisana. Podaję tu niektóre ustępy:

„Po długich i głębokich rozważaniach Stronnictwo nasze zdecydowało się współdziałać na gruncie sejmowym z temi stronnictwami politycznymi, które zasadają w centrum i po prawej stronie naszego Sejmu. Stworzyliśmy z nimi większość sejmową i oparliśmy na niej rząd parlamentarny, na którego czele stanął wódz ruchu ludowego, włościanin i brat Wacław poseł Wincenty Witosa”.

A kończy Pan słowami: „Bracia Chłopie! Klamię ci bezczelnie mówią nam zarzucając zdradę ludu i jego interesów”.

Panie Senatorze! Po rozbięciu się większości polskiej i upadku rządu wydałeś Pan odezwę, w której czytamy m. in.:

„I to dzisiaj widzę, że warcholstwo wkłada się w nasze szeregi...”

Sprawę mego udziału w ostatnim gabinecie parlamentarnym załatwił wszelkie powołane władze stronnictwa. We władzach tych ufałem Pan, Panie Senatorze, ważki i decydujący głos, lecz nigdy ani jednym słowem tam nie demonstrowałem. — Owszem, głosiwałem dnia 27 maja 1926 r. za uchwałę klubu, w której się znalazł ustęp następujący:

„Klub P. S. L. Piast stwierdza, że prezes Witosa i Koledzy, którzy uczestniczyli w ostatnim rządzie, spełnili swój obowiązek, przyjmując misję rządzenia z rąk p. Prezydenta, oraz broniąc ustroju demokratycznego i praworządności...”

Następnie ustęp o stosunku niezawisłym „Piasta” do rządu, potem pismo Witosa kończy się podjęciem do odpowiedzialności „oszalałych i ślepiących z nawiąsk”.

Plenarne posiedzenie Sejmu dziś

o godz. 3-ej popoł.

Udział rządu w obradach. — Wicepremier Bartel wygłosi exposé. Pomruki „Głosu Prawdy”

Warszawa 3. 11 (Tel.) Dzisiejsza obraduje w senacie 5 komisji senackich. Po południu konsylnucyjna, zastana wiać się będzie nad projektem ustawy o samorządności izb parlamentarnych, wniesionym przez Sejm już w lipcu br. O godz. 3-iej po poł. rozpocznie się plenarne posiedzenie Sejmu, na którym ujawni się stosunek poszczególnych klubów do wnie-

sionego przez rząd projektu preliminarza budżetowego. W obradach w mieniu rządu wezmą udział pp.: wicepremier Bartel, min. Czechowicz i wiceminister Gorodyski. — Istnieje przypuszczenie, że wicepremier Bartel wygłosi exposé. Dzisiejszy „Głos Prawdy” ostrzega kluby przed manifestacją na forum parlamentarnym w stylu ostatnich, gdyż rząd do takiej manifestacji nie dopuści.

Niejasności „Börsen Kurjera”

na temat porównania budżetu Polski z budżetem Rzeszy

Berlin, 2. 11. (Pat.) „Börsen Kurjer” w wydaniu popołudniowym omawia budżet Polski, porównując go z budżetem Rzeszy Niemieckiej. Dziennik dochodzi do wniosku, że po odciążeniu wydatków na spłaty oszczędawcze, administracja niemiecka kosztuje 4 razy więcej w markach, niż administracja Polska w złotych. Coprawda istniała siła konna pieniądza w Niemczech jest mniejsza, niż w Polsce. Niemcy muszą utrzymywać wyższy poziom kulturalny. Również wydatki zbrojeniowe, stanowiące około 30% budżetu są zbyt wysokie. Jednak rząd Rzeszy zrobiłby

dobrze, oświadcza dalej dziennik, gdyby zamiast patrzeć z góry na sąsiednie państwo polskie, pomyślał nad tem, jak to jest możliwe, że Niemcy wydają na 100-tysięczne swoje wojsko dwa razy więcej, niż Polska na armię 300-tysięczną, i dlaczego w Niemczech rozważana jest myśl o 10-miljardowym budżecie w markach, gdy w sąsiednim państwie ze sławną opinią nieudolności gospodarczej, umięją gospodarzyć i utrzymać administrację z sumy, nie wynoszącej nawet 1/2 części kosztów niemieckich.

Właśnie Szymon Petlura ostrzegał swoje wojska przed tą agitacją bolszewicką i zapowiadał nieraz w swoich rozkazach, że będzie karał śmiercią tych, którzy urządzają pogromy. Tak np. jeden z licznych rozkazów tego rodzaju z dnia 2 września 1919 roku stwierdza, że „bolszewicy wysyłają na terytorjum objęte przez wojska ukraińskie specjalnych agitatorów, których celem jest

podburzanie Kozaków do pogromów”. W jednym z następnych rozkazów ataman Petlura nawołuje wojsko ukraińskie, aby pamiętały, że „czysta sprawa w ki o niepodległość wymaga czystych rąk”; potwierdził ponownie karę śmierci dla wojskowych, biorących udział w pogromach. I rzeczywiście wielu nietyko kozaków, lecz i oficerów było rozstrzelanych.

Któż tego nie wie?

zo ZHSTRANt Słodowy

„MALTyna”

wyrobu Browaru J. Götza w Krakowie, jest tym środkiem odżywczym, który wskutek swej do-kladności w robocie i dużej zawartości Maltozy i Maltodyktryny, jest idealnym środkiem odżywczym dla dzieci i ozdrowieńców.

Wyłącznie zastępstwo

„PHARMA” Mag. B. JAWORNICKI w Krakowie.

Do nabycia w aptekach, droger-1421
Jaci, sklepach spożywczych i t. p.

Charakterystycznym jest, że pogromy Żydów na Ukrainie w wielu wypadkach właściwie nie były pogromami w ścisłym znaczeniu tego słowa, była to raczej konieczna obrona ludności ukraińskiej przed powstaniem bolszewickimi, na czele których stali Żydzi. Przeciwnie i pogrom w Płoskirowie, jak i w wielu innych miastach, wyniknął wskutek powstania żywołów bolszewickich, które zaatakowały, znajdując się w tym mieście wojska ukraińskie, stwierdzają to nawet dokumenty żydowskie. Niestety w tych powstaniach ludność żydowska brała aktywny udział i wskutek tego, że powstańcy bolszewicy składali się prawie wyłącznie z Żydów, zrozumiałem będzie i ten nastrój, który na tem też wyworzył się wśród ludności ukraińskiej. Obecnie Żydzi każdego Żyda komunistę, który wystąpił z bronią w rękę przeciwko Ukraińcom i zginął w walce, przedstawiają jako ofiarę pogromu. Tak np. w Berdyczowie wojska ukraińskie, które wkroczyły do tego miasta zaliczka były ostrzeżliwie z domów żydowskich. Trudno było żądać, ażeby żołnierze ukraińscy do których żydzi strzelali i niejednego zabili zachowali się biernie; zeszła musimy również podkreślić, że Ukraina przesyła nie tylko pogromy Żydów, lecz również o wiele straszniejsze pogromy ludności ukraińskiej, urządzane przez wojska bolszewickie i przez osławioną „Czekę”. Nie mówię już o wsiach, w których masowo wyrzynano ludność ukraińską, w wielu miastach pogromy zgładziły kilkadziesiąt tysięcy Ukraińców. W samym tylko Kijowie w styczniu 1918 roku, podczas takiego pogromu zginęło ponad 20 000 osób. A przecież ogólnie zamyślny jest fakt, że w wojsku bolszewickim i w organach czerezwyczałki odpowiedzialnie stanowiska zajmowali i zajmują obecnie Żydzi. Nie mogło to rzecz naturalna wywołać szczególnych sympatii do Żydów u gniebięcej przez bolszewików ludności ukraińskiej. Znamieniem jest, że podczas gdy Szymon Petlura zwalczał nastroje antysemitki, twierdząc, że ludność żydowska nie jest odpowiedzialna za żydowo-komunistów i bronił Żydów wszelkimi możliwymi środkami przed pogromami, prasa żydowska obecnie czyni Petlurę odpowiedzialnym za owe pogromy i nastroje antysemitki na Ukrainie.

Jeden ze świadków w procesie Schwarzbarda zaznaczył, że gdyby nie zarządzała ataman Petlury, to pogromów na Ukrainie byłoby o wiele więcej. Odpowiada to rzeczywistości.

Szymon Petlura był konsekwentnym szermierzem idei niepodległości swej ojczyzny. Znaczenie jego w dziejach Ukrainy pozostanie jeszcze na długie lata. Uważał on bowiem, że groźnym wrogiem niepodległości ukraińskiej jest imperjalizm moskiewski w różnych jego formach. Rosja bolszewicka, czy monarchistyczna, czy demokratyczna w jednakowym stopniu zwalcza i zwalczać będzie dążenie narodu ukraińskiego do niepodległości. Dlatego też Szymon Petlura szukał w swojej walce o niepodległość reparcia na Zachodzie. I sojusz zawarł przez niego z Polską w roku 1920 był wynikiem tej koncepcji.

Imperializm moskiewski zagraża nietyko Ukrainie, lecz również i Polsce i dlatego wyzwolenie narodu ukraińskiego oraz stworzenie niepodległego państwa ukraińskiego leży w interesach państwa, wschodu Europy. Na tym polega znaczenie Szymona Petlury i droga wskazana przez niego narodu ukraiński kroczyć będzie do ostatecznego zwycięstwa.

Proces Schwarzbarda niewątpliwie wpłynęło na stanowiąc ukraińsko-żydowskie, nietyko na wielkiej Ukrainie, lecz i w Polsce. Nawet ta część społeczeństwa ukraińskiego, która zwalczała politykę atamana Petlury, pa śmięci broni jego czci przed oszczerstwami szowinizmu żydowskiego. Niewątpliwie umożliwi to jakąś współpracę polityczną pomiędzy Ukraińcami a Żydami w Polsce.

Krew tragicznie zmarłego wodza ukraińskiego rozdzieliła na długo obydwą narody.

M. Kowalewskyj.

Trzęsienie ziemi w Turkiestanie

Moskwa (AW) Z Turkiestanu donoszą, o nowym wstrząśnięciu w ziemi. Trzęsienie wywrzódziło szkody w miastach Nirmangan-e, Kerkand-e, i Lenkoran-e. Szereg domów uległo zawaleniu. Przerazona ludność czojuje pod golem niebem.

KRONIKA

Kalendarzyk rzym. katol.:
 Dział Karola
 Jutro Elżbiety
Kalendarzyk słowiański:
 Dział Mściwoja
 Jutro Sławomira

Blonia: wchód 7,03, zachód 10,21
 Kalęty: wchód 8,04, zachód 11,41

Dziurza apieka
 — Od 29 października do 5 bm. Apeka pod Lwem.

Dziur lekarski
 — Nocny dziur lekarski pełni z dnia 3 na 4 bm. dr. Simon. Nocy następną dr. Truszczyński.

Osobiste
 — Ks. dziekan radca Kuński bawi od kilku nastu dni w Rzymie, skąd przysłał nam zamieszczoną dzisiaj korespondencję.

HERBATA PERLOW
 AROMATYCZNA, MOCNA I WYDARJAJĄCA
 WSZECHŚWIATOWA FIRMA, IŚCIENIĄCA OD ROKU 1702

Komunikaty
 — Szkoła Wydziałowa dla dziewcząt zawiadania rodziców i opiekunów ucieczki, że konferencja wywiadowcza odbędzie się jutro, t. j. w piątek, 4. b. m. od godz. 11½ przed poł.

— Wielki kiermasz Cz. K. odbędzie się dnia 6 bm. w salach Hotelu Basty. Wszyscy, którzy przyjdą nie pozwalają, dla każdego znajdzie się sposób wygrania w pięknych kioskach niespodzianek. Zabawę urozmaici dobrze zorganizowana sprężysta „począta japońska” itp. — Dzięki do buletu prosimy przesłać na ręce przew. Cz. K. p. dr. Przybyczewskiej, Król. Jadwigi lub do Hotelu Basty w sobotę 5 bm. od godz. 9—12 i 3—6 i w niedzielę od rana. Fanty zaofiarowane na Cz. K. odbiera się również w sobotę od godz. 9ej rana. Spodziewamy się, że szanowne społeczeństwo zrozmie cel szlachetny i poprze imprezę.

— Ostre strzelanie na placu ćwiczeń w Plawisku. Starostwo podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 4 listopada b. r. odbędzie się ostre strzelanie 59 p. p. na placu ćwiczeń w Plawisku.

— Kino SALON wyświetla tylko dziś i jutro po raz ostatni fragmencie w 10 aktach pl. „GORACZKA ZŁOTA”. W roli tytułowej król komików Charlie Chaplin. Początek o 6:45 i 8:45 wiecz. Od soboty wyświetlany będzie film sensacyjny pl. „OSTATNI WYSCIOG” z Tomi Mixem.

Kino Datas! Dzisiaj czwartek!
Płomienna Noc

Dzień Zaduszy w Inowrocławiu
 Po radośnie i uroczystem święcie Wszystkich Świętych obchodzą Kościół nasz smutną rocznicę ku czci zmarłych. Tak zw. Dzień Zaduszy. Dzień ten obchodzony jest w społeczeństwie naszym ze szczególnym pietysmem co zauważyć się dało i w naszym mieście.

W wigiliję dnia w którym rok rocznie zdążają tradycyjne pielgrzymki na cmentarze, tysiące tłumy z Inowrocławia i okolicy gromadziły się na cmentarzu, by na grobach swoich krewnych i znajomych pomodlić się i poświęcić kilka serdecznych chwil wspomnienia tym, którzy odeszli nazawsze w krainę wieczności.

Po południu o godz. 2½ wyruszyła po niedzielnym z kościoła Serca Jezusowego tradycyjna procesja żałobna na cmentarz. Poczem wnet cały cmentarz rozjarzył się tysiącami zapalonych na grobach świec, poczem cmentarz cały tonął w powodzi chryzantem, które, przeważnie groby ubierano.

W sam Dzień Zaduszy odbyły się przed południem w kościołach naszych żałobne nabożeństwa za dusze zmarłych.

Uruchomienie Elektrowni w Inowrocławiu

Stończyło się wreszcie krótkie panowanie świec i lamp naftowych! Po długich oczekiwaniach w dniu wczorajszym o godz. 8:30 w. wreszcie przywrócono w Elektrowni prad. Jak nas poinformowano przepalone kable zostały zastąpione nowymi. W dniu dzisiejszym wszystkie instytucje pędzone siłą elektryczną zostały uruchomione.

Wrażenia z faszystowskiego Rzymu

(Korespondencja własna „Dziennika Kuj.”)

Rzym, 28. 7. 27.

Kto wyjeżdża zagranicę nie po to tylko, by odpocząć, lecz by przede wszystkim zwiedzić inne miasta, ten nie ma prawie czasu na opisywanie wrażeń. Ogólna drożyzna, jaka zapanowała, zmusza nadto do jak najwięcej pośpiechu.

Wiele dni każdy od rychłego ranka aż do późnego wieczora jest szczerze zajęty. Trudno jednak nie podzielić się kilku wrażeniami z Czytelnikami naszego Dziennika.

Z dumą i radością wita mój towarzysz podróży z Wiednia na granicy włoskiej faszystów. Pochodzi ze Szwecji, przebywa narazie od lat za handlem we Wiedniu i tęskni za pięknem Palestrino. „Tak, Mussolini, to wielki człowiek”, wyrwa się z jego ust. A entuzjazm ten spotyka się nieomal na każdym kroku. Vive Duce pisane i drukowane na murach domów, kościołów i mostów.

Widać jego podobiznę w najróżniejszych pozach. Widzisz go nawet za kratami wśród lwów jak się bawi z lwiatami lub głaszcząc spokojnie leżącą lwicę. Jest przekonany, że Opatrzność nad nim czuwa i że nie zleżo stać mu się nie może.

Przedwczoraj zwiadałem poważnie Forum Romanum. Potężna Rzymu tu ślad kręśliła kiedyś prawa narodów, tu szły wspaniałe pochody tryumfalne. A tam na końcu

wznosi się może najpotężniejsza budowla starożytna: Koloseum! Tyle tam krwi meczowskiej popłynęło. A wśród Koloseum i Forum stoi spokojny łuk tryumfalny Konstantyna Wielkiego. To zwycięstwo chęć jahałwa! A Rzym odładowanie wśród narody pokój i miłość. Nie dziw więc żeśmy z towarzyszem moim, Karmelitą, który się do mnie przyłączył, zadumani staliśmy, myśląc o niezbadanych wyrokach Bożych.

Naraz zabrzmiały głośnie fanfary, echo odbiło się o niebotyczne mury Koloseum i szło poprzez łuk Konstantyna na Forum, budząc niejako ze snu wiekłych mieżów dawnej Romy; to młodzież wkrocza śmiało z własną orkiestrą na obszerny dziedziniec przed Koloseum. Chłopy od 10 roku życia, coraz to więcej z nimi, klasy starsze amozę niezawodnie i studenci uniwersytecy na samym końcu. Całe szeregi przechodzą — faszysty — czarne koszulki, żółte krótkie spodnie, czarne półbuty, czarne fezy i — białe rekawiczki. Postawa młodych lat mięka i poważna, jak poważny ich ubiór. Ćwiczenia te pociągły się aż ku wieczorowi.

Wczoraj znowu jakieś tramwajem do świątyni św. Pawła, dość daleko za murami Rzymu, aż tu naraz spotykam długie szeregi dziewcząt maszerujących, ubrane równo: białe bluzki i czarne sukienki. To faszystki

Ruch budowlany wzniaga się. Dużo się czyni dla naprawy miasta. Ulice niekiedy z wąskie — nieraz z szalonym ruchem — muszą być rozszerzane. Los rozebrania i przeniesienia na inne miejsce grozi także kolegium polskiemu, gdzie przez rektora tegoż, X. Dra Kowenwskiego z Inowrocławia, znalazłmi gościnnie i serdeczne przyjęcie.

Czuć wszędzie wzmożone tętno pracy, zamilowanie porządku i karności. X. K.

Raport Gilberta doczeka się odpowiedzi

Berlin, 2. 11. (Pat. Według doniesienia „Germanij”, wyznaczono na dzień posiedzenie rady ministrów nie odbędzie się, lecz tylko poszczególni ministrowie, zainteresowani w sprawie raportu Parkera Gilberta odbędą pod przewodnictwem kanclerza Marksa wspólną naradę, mającą na celu omówienie sprawy odpowiedzi na ten memoriał. „Berliner Tageblatt”, a za nim wszystkie inne dzienniki berlińskie stwierdzają, że projekt mianowania specjalnego komisarza Rzeszy dla spraw odszkodowań upadł ostatecznie. „Berliner Tageblatt” pisze, że zamiana mianowania takiego komisarza projektowana jest utworzenie komisji, której przewodniczącym byłby sekretarz stanu Bergmann.

Wybory municypalne w Anglii

London, 2. 11. (Pat.) Ostatnie doniesienia, dotyczące wyników wyborów municypalnych w Anglii i Walji za wyjątkiem samego Londynu, wykazują następujące wyniki: poszczególne partie zyskały: partia praw 110 mandatów, konserwatyści 7, liberali 8, niezależni 16. Utrata mandatów przez poszczególne partie przedstawia się następująco: partia pracy 11, konserwatyści 69, liberali 31, niezależni 27. Partia pracy zyskała mandaty głównie w okręgach przemysłowych.

Gerączkowe przygotowania do rokowań polsko-niemieckich

Berlin, 2. 11. (Pat.) „Vossische Ztg.” donosi, że na jutrzejszym posiedzeniu gabinetu mają być zakończone narady nad sprawą podjęcia na nowo polsko-niemieckich rokowań handlowych. Dziennik stwierdza, że w jutrzejszych naradach chodzić będzie ministrom o ustalenie instrukcji dla delegatów niemieckich. Sprawa tych instrukcji jest nadzwyczaj doniosła, gdyż od wskazówek, jakie otrzymają delegaci, prowadzący rokowania po obu stronach zależne jest, czy nawiązane na nowo rokowania będą mogły posuwać się pomyślnie naprzód.

Ruch w towarzystwach

BACZNOŚĆ Podolicerowie Rezerwy. — Zebranie miesięczne odbędzie się dopiero w przyszłym czwartek, dnia 10 bm. Zarząd. 2470)

— Słow. Urzędników P. S. i K. — Zebranie plenarne odbędzie się dnia 4 listopada br. o godz. 20ej w hotelu „Bastia”.

Porządek obrad obejmuje sprawozdanie z zjazdu urzędników Samorządowych w Poznaniu, oraz z kongresu (wszechpolskiego) urzędników państwowych w Warszawie. — Zarazem podejść się do wiadomości, że zgłoszona ilość węgla jest zamówiona.

O liczny udział uprasza Zarząd.

— Kolo Polek. Dzisiaj w czwartek, o godz. 8mej zebranie w hotelu p. Lwem. — Sprawozdanie ze zjazdu Zjednoczenia o 1½9. Wymiana listek od 8—1½9ej. 2474

— BACZNOŚĆ Sokoll. Zebranie miesięczne odbędzie się dzisiaj w czwartek 3 listopada o godzinie 7½ w Sokollu przy ul. Szymborskiej. — Komplet pożądaný. Zarząd. 2487

— Tow. Marynarzy, oddział Inowrocławski. — Nadzwyczajne Walne Zebranie odbędzie się w piątek, 4go listopada o godz. 7mej wieczorem w lokalu p. Kłosowskiego przy ul. Syngoskiej. — Liczny udział członków jest konieczny. Zarząd. 2477)

Bank Polski

placił w dniu 29 października 1927 roku za:

1 dolar am.	8.84
1 funt ang.	43.22
100 fr. franc.	34.85
100 fr. szwajc.	171.16
100 mk. niem.	211.73
100 guld. gd.	172.05

Krwawe rozruchy czerwcowe w Inowrocławiu przed sądem

Początek rozpraw za cztery dni. — Zakłopotanie socjalistów. — Na rozprawę zawezwano przeszło 60 świadków.

W dniu 2 bm. przed Izłą Karną Sądu Powiatowego w Inowrocławiu rozpoczęło się wreszcie rozprawa przeciw sprawcom krwawych rozruchów w czerwcu 1926 r. na ulicach w Inowrocławiu. Na ławie oskarżonych zasiadają główny prowodyr socjalistów inowrocławskich, przywódca zrewoltowanego tłumy Głowacki, a następnie reszta towarzyszy, biorących udział w rozruchach i w pochodzie.

Sąd chce umożliwić sobie dokładne i szczegółowe zbadanie sprawy, zarządził, że wstęp publiczności poza stronami interesowanymi, do sali rozpraw i wogóle do Sądu będzie ograniczony; nad utrzymaniem porządku czuwać będzie policja miejska. Bilet wstępu na salę rozpraw otrzymać można w biurze nr. 20. wyłącznie dzień przedtem na każdy dzień osobno.

Rozprawy w mieście wywołały wielkie za interesowanie i z całym zresztą zrozumianym powodów.

Jak nas informują, przed dwoma miesiącami zarząd klubu socjalistycznego w Inowrocławiu poprosił do obrony adwokata Diamanta z Warszawy.

Przed niedawnym czasem jednak okazało się, że zamiechano tej myśli.

Od kilku tygodni socjaliści między sobą zbierają składki, na zaangażowanie jednego z miejscowych obrońców sądowych. Rozprawa, wśród inowrocławskich towarzyszy wywołała gorączkowe przygotowania — Informować o przebiegu procesu będziemy czytelników obszernie. Końca rozpraw trudno przewidzieć, tem więcej, że ilość oskarżonych i świadków dochodzi liczbą 100.

Kasjer stacji kolejowej w Toruniu ukradł 60,000 zł.

Torun (AW) Kasjer na stacji kolejowej Toruń — przedmieście Bieńkowski podjąwszy na wypłatę poborów dla kolejarzy

90.000 złotych, wypłacił tylko kwotę 30.000 złotych, a z resztą gotówki zbiegł w niewiadomym kierunku.

Występy artystów operetki bydgoskiej

W niedzielę, 6 bm. w sali Parku Miejskiego daną będzie operetka — rewja w 12 tu obrazach. — Początek o godz. 8ej wieczorem.

Turniej amatorów scenicznych

W najbliższym czasie t. j. 6 listopada br. Inowrocław będzie miał miela widowisko. Różne amatorskie zrzęsenia dramatyczne urządzają w Parku Miejskim turniej o nagrody.

Każda grupa, a staje na rampie 4 współzawodniczących towarzyszy, odegra jakąś jednoaktówkę. — Będzie to walka o palnie pierwszeństwa, którą przynęca po odbytem przedstawieniu konkursowy.

Rzecz to zupełnie niezwykła i nowa. Zawody śpiewacze już się u nas odbywały i miały wielki powodzenie. Zawody dramatyczne powinny obudzić nieśmiałe większe zainteresowanie.

Początek przedstawień o godz. 7mej wiecz. — Sprzedaż biletów u p. Knaśla.

Krwawa awantura w Orlęcznie

Ubiegłej nocy wydarzył się tu krwawy incydent, który pociągnął za sobą kaleczeń jednego z uczestników zajęcia. Ulica szły trzy kobiety, a za nimi 23-letni niejaki Kępa, wraz z dwoma kolegami. Przed kobietami szedł niejaki Winiarski. W pewnym momencie Winiarski podszedł do Kępy i uderzył go w twarz. Wynikła sprzeczka, w toku

której Winiarski wyjął brzoźnię i dał dwa strzały, z których jeden ugodził Kępę. Dwaj jego koledzy rannego chcieli interwenjować, lecz Winiarski nieraz do nich z brzoźnią powstrzymał ich. Kępę przewieziono do szpitala, gdzie stwierdzono, że kula przeszła przez oko, które wypłynęło, a prawe oko zoetało wskutek uszkodzenia centrów nerwowych również uszkodzone. O godz. 5ej rano policja aresztowała Winiarskiego, który najspokojniej spał w domu rodzinnym. Motywy zajęcia są nieznanne. Prawdopodobnie wchodziła w grę kobieta.

Kto wygrał dolarówkę?

Warszawa, 2. 11. (Pat.) Dni 2 listopada o godz. 10 rano w małej sali konferencyjnej Ministerstwa Skarbu odbyło się losowanie 5% premijowej pożyczki dolarowej, serji II. Wylosowano następujące numery: 8.000 dolarów nr. 068.599, 3.000 dolarów do l. 024.613, po 100 doł. 374.302, 537.012, 680.038, 394.168, 021.731.

Na cmentarzu Łyczakowskim

Lwów, 2. 11. (Pat.) Wczoraj, jako w dniu święta umarłych, wszystkie pulki lwowskie odwiedzały iano groby bohaterów na cmentarzu Łyczakowskim. O zmroku odbyła się na cmentarzu Obrońców Lwowa uroczystość poświęcona pamięci poległych. General Norwid-Neugebauer w imieniu marsz. Piłsudskiego złożył wieńiec na grobie Legionistów. Delegacje ze sztabarami udaly się również na cmentarz powstańców 1863 r.

We wtorek, dnia 1. 11 br. zmarł wskutek nieszczęśliwego wypadku, opatrzony Olejami św. mój Kochany mąż, nasz drogi ojciec, dziadek, wuj, zięć i szwagier 6p.

Walenty Błaszak

przeżyważy lat 75.
Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 5. 11. br. o godz. 3-tej po południu ze Szpitala Powiatowego 2483
W czcym śmiechu pogrzeźni

żona wraz z rodziną

Inowrocław, w listopadzie 1927 r.

Zawiadami się krewnych i znajomych, iż w trzecią bolesną rocznicę śmierci s. p.

Franciszka Krzemińskiego

odprawi się za spokój Jego duszy

Msza św.

jutro, dnia 4-go listopada o godz. 1/7.
2490 **Żona i dzieci.**

Za oddanie ostatniej przysługi s. p. synowi mojemu

Janowi Górnemu

za kwiaty i wieniec na trumnę oraz za tyle szczerego współczucia wyrażonego ustnie i piśmiennie, Przewielebnemu Duchowieństwu, a w szczególności Czciogodnemu Ks. Proboszczowi Jaśkowskiemu za wzniesienie słowa wygłoszone przy grobie, Krewnym i Znajomym i wszystkim, którzy uczestniczyli w smutnym obrzędzie, składam na tej drodze serdeczne

Bóg zapłać!

W. Górnzy z żoną i dziećmi.

Zawiadomienie!

Szanownej małej klienteli do łaskawej wiadomości, iż przedsiębiorstwo moje przeniosłem z ul. Dworcowej nr. 2

na ulicę Dworcową 4,

dawn. Kuchnia Bleron, w domu p. Hoffmanna. Polecam: meble kozykowane, praktyczne i mocne z wielkimi rogami i trzcinami, biurka, leżaki, lampy, etykiety, żarówki, łóżeczka, kołki, garnitury kuchenne dla dzieci, wózki, łóżeczka, futorki dla łasek, kozyki wszelkiego rodzaju, oraz wszelkie obstarunki i reperacje wchodzące w zakres przemysłu kozykarskiego na dogodnych warunkach zapłaty. Z poważaniem A. Różański, fabryka wyrobów kozykarskich

Obwieszczenie!

Na zarządzenie Magistratu ma być zasypany ziemią lub gruzem staw, obok posiadłości przy ul. Toruńskiej 21. Natomiast dowód śmieci jest politycznie zakazany. Dowód do miejsca prowadzi przez podwórze posiadłości magistrackiej przy ulicy Toruńskiej 21.
2494

Fritz Ringer,

Uciechę w noszenia obuwia

Jeżeli nie miałeś, jeżeli ono będzie wyglądało czyście, oszczędnie i wygodnie, wiesz, że masz obuwie „URBIN”
Dla pielęgnowania obuwia, oraz dla wyrobienia polskiego niemało to lepszego niż „URBIN”
nieodjeżdżająca marka do obuwia

Urbin
Czesny i w nielubym kłopotach, na wyrobienie niemało to lepszego niż „URBIN”

Skóry rymarskie, obuwnicze, meblowe, przybory siódmarsko-tapicerskie

Ceny konkurencyjne!

Wszelkich wymiarów skórzano i zsięzno wlebiane

J. Wrembel
Skład skór
Inowrocław
Kasztelańska 34.
tel. 188.

Dogodne warunki spłaty

Bławaty
Nowości Jesienne - zimowe na płaszcze damskie

Jedwabie:
Aksamity
Kapsy
Flanelki

Piękna
Inieły
Obrusy
Koldry

Najtańszej, ale tylko najlepszej jakości poleca

B. Wojkowski, Inowrocław

Rzetelny i najtańszy skład bławatowy.

T O R E B K I

dla składów kolonialnych, bielizny, kapeluszy — plekarzy i cukierników

z własnej składnicy dostarcza po cenach fabrycznych!!

Drukarnia Kujawska

Tel. 124

Inowrocław.

Tel. 124

Jest jasnym jak na dłoni

za tylko reklamą daje rozgłos i rozwój przedsiębiorstwu, jak i zbyt jego wyrobom. Zagraniczny towar, mimo że jest droższy od krajowego, dlatego cieszy się u nas tak wielkim zbytem, ponieważ celową i stałą reklamą ogólną — jest go o-znajmia, — Ko w niej-scowości naszej, jak i jej dalszej okolicy, zdobyć chce rynek zbytu dla wyrobów swoich, winien reklamować się przez ogłoszenia skuteczne

w poczytającym Dzienniku Kujawskim
a stworzy pewną egzystencję dla siebie i przedsiębiorstwa.

Złoto, srebro
zakupuje w każdej ilości i pincę najwyższe ceny

St. Kozłowicz,
zakład zegarm.-złotniczy
Król. Jadwigi 39 1576

FABRYKA STEMPLU
L. Kapela
POBIAŁ, Wrocław 10

Jeszcze kilkadziesiąt etr. dobrej suchej

Cebuli
sprzeda 2474

Maj. Jarosły
Telefon Inowrocław 10.

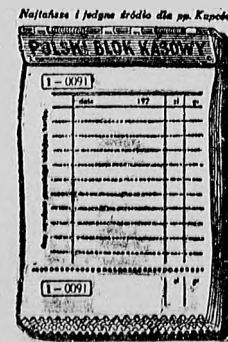
Piec 2492
kafelowy kuchenny tania do sprzedania Ulica Król. Jadwigi 28. I. p.

Ucznia
z porządnie i odziny z wykształceniem gimnazj. lub też szkoły wydziałowej poszukuję zaraz. Zgłoszenia piśm. do eksp. Dzien. Kuj. 2489

Osiedlam się

w Inowrocławiu ul. Zygmuntowska 7. (mieszkanie po 4p. Dr. Smolbockim) jako specjalista w chorobach kłębicznych i parazytów i przyjmuję od dnia 10. listopada br. w godzinach od 11-1 i 4-5. Nr. tel. 402. 2460

Dr. med. Henryk Zborowski
b. st. asyst. Kliniki położniczo-ginekol. Uniwersytetu Warszawskiego i ordynator oddziału położniczo-ginekol. Szpit. Pow. w Inowrocławiu.

Hasz opłat stempowych!
Drukarnia Polska T. A. Eggenstein, Jagiellońska 14.

Przemysłowa sprzedaż
W środę, dnia 9. XI. 27. o godz. 10-iej sprzedawac będą na Pl. Klasztornym 1 stół dębowy rozciągany za gotówkę więcej dającym. Jastrzębski kom. magistr. 2486

Przemysłowa sprzedaż
W środę dnia 9. XI 1927 sprzedawac będą na Pl. Klasztornym o godz. 10 i pół 12 tożek żelaznych kilkadziesiąt plecy okrągłych i skrzynekowych za gotówkę najwięcej dającym Jastrzębski kom. magistr.

Przemysłowa sprzedaż
W środę, dnia 9. XI. 27. o godz. 10-iej sprzedawac będą na Pl. Klasztornym 7 dużych obrazów w pięknych szerokiach ramach, za gotówkę więcej dającym. Jastrzębski kom. magistr. 2484

Instrumenty
I przybory muzyczne, Parlofony, płyty i szpilki w wielkim wyborze poleca M. Klimkiewicz, Kilińskiego nr. 8. Naprawy wszelkich instrumentów wykon. z powodowa, szybko i tanio. 2478

Pianina 2472
nauko używne pierwszorzędnej marki niem. i franc. Quidt, Seiler, Weisa, brodt — korzystnie na sprzedaż. Koerd, Bydgoszcz. Król. Jadwigi 4 B

Kapelusze
filcowe i aksamitne, sweiry, trykotaże męskie, damskie i dla dzieci, pończochy, skarpety, welna na pończochy, szale wełniane, chustki, gętry, bielizna, kolnierzyki, materiały męskie damskie, aksamity do prania, muszetry, barczary, poleca po cennach fab. W. C. Błęgański, Inowrocław Król. Jadwigi 16 (Hotel Bnsta) 2464

Korzystnie
możesz two gospodarstwo, dom wło. Inwentarz, złomogłoty lub inne produkty rolnicze

sprowadź
albo też od łopozego wadze możności

nabyć
to sędw, jeśli nie masz podobnych zamiarów

wydzierżawić
abo okazyjnie na leżpazo i więcej

zamięnić
jeśli ogłoszasz two zamiary w poczytającym piśmie rozchodzącym się w kilkumestu tygłogach, ogzempiarzy w niedoleższe załki król. naszego „Dzienniku Kujawskim”

10. i 11. listopada 1927 r. odbędzie się

ciągnięcie I-ej klasy Polskiej Państwowej Loterii Klasowej.

Loterja ta jest najlepszą w świecie. Co drugi los wygrywa.

Główna wygrana złotych 650.000 oraz 65.000 wygranych na ogólną sumę złotych 19.904.000.

Nabywajcie losy w najszybszej kolekturze Polskiej Zachodniej

w Górnosiąskim Banku Górniczo-Hutniczym S. A.

w Katowicach, św. Jana 16, tel. 24-38, konto P. K. O. nr. 304.761, Oddział Król. Huta, Wolności 26, telefon nr. 14-10.

U nas niki przegrać nie może — Dotychczas wypłaciłszy grającym u nas z góra 3.000.000 zł różnych wygranych. Orginalnie plawy gry bezpłatnie.

W tem miejscu wyciąć i przelać pocztą.

Zamówienie.

Do Kolektury Górnosiąski Bank Górniczo-Hutniczy S. A. Katowice ul. św. Jana nr. 16.

Niniejszem zamawiam do I-ej klasy 16-ej Loterii Państwowej

czwóć losów
pół losów
całych losów

należytość za powyższe przokazuje na konto w P. K. O. nr. 304.761 albo za poczt. pobraniem imię i nazwisko dokładny adres (D. K.)

Konkurs.

Dyrekcja Spółki Meljor. Łęgu Parczńskiego ogłasza niniejszem

KONKURS

na budowę mostu na kanale w drodze z Parchania do Niemojewa

według wzoru istniejącego starego. Zdrowy materiał z mostu starego winien być zużyty do budowy nowego resztę budulca dostarcza przedsiębiorca na ogólny rachunek.

Oferę należy składać do budowa, meljor. Z. Jasińskiego w Inowrocławiu, Solankowa 56 do dnia 5. 11. 1927 r. o godz. 12, wtedy owt informacyj udzieli dnia 3. 11. 1927 r. do godz. 13.

Inowrocław, dnia 5. 10. 1927 r.

(-) Ropewski, dyrektor.

OGŁOSZENIA DROBNE
W tym dziale ogłoszeń obliczamy milimetr tylko 8 groszy.

Dokoń
umieblowany obok Rynku, przednietem, na 1 lub 2 osoby, brodt — korzystnie na sprzedaż. Koerd, Bydgoszcz. Król. Jadwigi 4 B

Poszukuję
obazerzego pokoju który się nadaje na pracownię wykładowca odziedzy damskiej, przy ul. Kilińskiego, Wiatowej lub Szkolnej. Spiesznie zgłoszenia piśm. do eksp. Dzien. Kuj. 2488

2 pokoje
umebl. z osobną kuchnią dla intel. małżeństwa do wynajęcia zaraz. Adres wskaże Dzien. Kuj. 2476

Ubikacje
nadające się na mleczarnię, owocarnię, warsztaty mechaniczne i t. d. do wynajęcia u właściciela Dworcowa 10. 2485

Ubikacje
do wynajęcia nadające się na każde przedsiębiorstwo z wyjątkiem stolarza i kłodzieja. Zgł. do B. Langowskiego ul. Baderawskiego nr. 8. Inowrocław. 2478

Sierota
poszukuje posady do intel. rodziny, najchętniej na majątek do dzieci lub pokojową wymaganie skromne Ul. Kościeliskiej nr. 3. Inowrocław, Teresa Ochmanek. 2481

Osoba
starsza uczelwa i sumier-nuże się zgłosić do dziecka. Gdzie wskaże Dziennik Kuj. 2471

ZAJĄCE ROGACZE JELENIE KROLIKI
kupują na najwyższe ceny dziennej.

Natychmiastowa Gotówka lub za zaliczeniem kolejojem

F. ZIOŁKOWSKI
BYDGOSZCZ, Kościelna 11.
telefony 1095, 224, 1695

FILJA
GRUDZIĄDZ, Spichrzowa 10
Tel 921. (2109)

Uczeń
syn uczciwych rodziców chcący się wyuczyć plekarstwa może się zgłosić zaraz. Paradowski, ul. Toruńska 14. 2480

Dziewczyna
(przychodnia) porządna, uczelwa, pracowita, do wszelkich prac domowych może się zgłosić. Skrzyż. pszawska, Staszica 18. 2479

Służąc
do wszelkiej pracy domowej przyjmie zaraz. Zielonka Inowrocław Kasztelańska 22. 2480

Druki dla handlu wykonuje szybko
Drukarnia Kujawska T. A.